

Posudek na rigorózní práci

The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif

Alena Šindelářová

Tématem rigorózní práce *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif* (Aspekty dvojjazyčnosti v narativních dílech egyptské autorky 'Ahdāf Suwēf) je literární tvorba jedné z nejvýznamnějších současných arabských, anglicky píšících, autorek. Základním metodologickým východiskem není feministický přístup k literární látce, nýbrž hledání aspektů objektivně vymezujících jazykový a kulturní rámec národní literatury.

V první kapitole se doktorandka zabývá nejen osobností a životními osudy 'Ahdāf Suwēf, ale i jejím uměleckým vývojem a charakteristikou její narativní tvorby. Zde se objevují kořeny hybridního zaměření autorčiných literárních textů, které vychází z multikulturního vnímání reality. Rodinné zázemí a dlouhodobý pobyt ve Velké Británii ovlivnily 'Ahdāf Suwēf do té míry, že se anglická kultura stala přirozeným paralelním kulturním rámcem, v němž autorka našla další rozměr své osobní a umělecké identity.

Druhá kapitola je věnována problematice postkoloniálního myšlení, které představuje součást teoretických názorů na postmoderní literární tvorbu. Termín postkolonialismus je základem pro pochopení řady postojů 'Ahdāf Suwēf k otázkám jazyka a sémantického obsahu svých narativních děl. Politické a historické souvislosti literárního vývoje v muslimském světě reflektuje autorka prostřednictvím svého přístupu k řadě renomovaných studií, k nimž patří i dílo Edwarda Saida *Orientalism*.

Třetí kapitola zahrnuje analýzu kulturních a historických aspektů britsko-egyptských vztahů, které výrazně ovlivnily intelektuální vývoj 'Ahdāf Suwēf a také způsob, jakým autorka zpracovává témata svých narativních textů. Britsko-egyptské vztahy jsou dosud předmětem velmi živých diskusí mezi oběma národy; skrývají v sobě nejen určité napětí, ale i nostalgii a pocit sdílení společných hodnot.

Ve čtvrté kapitole se doktorandka zaměřuje na otázku relevantnosti anglického jazyka jako výrazového prostředku literární tvorby autorky, která ač není rodilou mluvčí, se s tímto jazykem a jeho kulturou plně ztotožňuje. Dvojjazyčností jsou dány možnosti hledání identity,

z níž vyrůstá hybridní podoba postmoderního narativního textu. Především citované studie *M. Bachtina* umožňují pochopit smysl literárního dialogu mezi různými jazyky a kulturami.

Vyústěním rigorózní práce je kapitola obsahující literární analýzu narativních děl 'Ahdāf Suwēf. Správnost teoretických východisek se projevuje ve formální i obsahové stránce uměleckých textů, jejichž hybridní charakter vychází ze silného vlivu arabské frazeologie a idiomatiky na kompoziční výstavbu anglicky psaného narativního díla. Obraz vzájemného poznávání odlišných kultur, prolínání hodnotových systémů, bohatých multikulturních vztahů a rozdvojené identity literárních postav představuje estetický a ideový základ sémantického obsahu povídek a románů této současné egyptské autorky.

Rigorózní práce *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif* je založena na binárním konceptu srovnání dvou světů. Vedle základní geograficky vymezené dvojice Egypt a Velká Británie se zde objevuje Evropa, potažmo Západ, a Východ (Orient). Další dvojice tvoří autor – čtenář, žena – muž, život – literatura, anglická literatura – arabská literatura, nacionalismus – vlastenectví, anglická muslimská identita – arabská muslimská identita, integrace – dezintegrace, svoboda – útisk, anglická kultura – anglická okupace, realita – představa/sen, mládí – dospělost a řada dalších.

Rigorózní práce Aleny Šindelářové *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif* (Aspekty dvojjazyčnosti v narativních dílech egyptské autorky 'Ahdāf Suwēf) je hodnotnou původní studií, která vychází ze znalosti reprezentativního souboru pramenů a odborné literatury. Práce představuje přínosný text rozšiřující dosavadní stav poznání anglicky psané arabské literatury.

Hodnocení rigorózní práce: „výborně“.

V Praze, 18. 11. 2008

PhDr. František Ondráš, PhD.,
vedoucí práce